

забезпечується м'язовою й внутрім'язовою координацією. Відомо, що економічність рухів пов'язана із зменшенням кількості залучених у роботу рухових одиниць за рахунок їхнього суворого дозування. Наприклад, при кидку скакалки результат багато в чому залежить від точності положення руки гімнастки в момент фінального зусилля.

Якість рухової діяльності гімнастки при роботі як без предмета, так і з предметами значною мірою визначається рівнем розвитку точності, як однієї із провідних рухових характеристик у художній гімнастиці.

Література:

1. Дерюгіна А.М. Півтори хвилини до Олімпу. К.: Здоров'я, 1984. 128с.
2. Художня гімнастика. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. К., 1999. 113с
3. Бирюк Е.В. Художня гімнастика. К., Радянська школа, 1981. 110с.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Стогул.К.М.

Науковий керівник: Семенов А.І.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Зміни в спорті тісно пов'язані з переходом країни до ринкової економіки. Зміна соціального статусу, цілей, завдань і функцій менеджменту спорту має бути спрямована на пошук оптимальної структури, здатної вирішити одну з головних соціальних проблем – оздоровлення населення [3]. В умовах посилення негативних тенденцій у соціально-економічній сфері це набуває особливої актуальності, подолати яку можна шляхом розвитку культурно-дозвілєвої практики, серед якої особливе місце займає спортивна діяльність. Фізичному вдосконаленню особистості, популяризації здорового способу життя, подоланню окремих видів соціальної нерівності сприяє спортивне дозвілля [4].

У сфері фізичної культури та спорту якісні зміни проявляються насамперед у її ролі в економічному відтворенні. Фізична культура стає важливим якісним чинником інтенсифікації суспільного відтворення та розвитку здорового способу життя: продовжує творче довголіття, сприяє раціональному використанню неробочого часу, сприяє вихованню здорових потреб людини, є важливою складовою всебічного розвитку особистості [1].

Зростання матеріальних і фінансових витрат, залучення додаткових трудових ресурсів, підвищення значення фізичної культури та спорту у суспільному відтворенні роблять актуальним питання про визначення ефективності цієї сфери послуг в умовах розвиненої ринкової економіки.

Для визначення ефективності фізичної культури недостатньо спиратися лише на економічні чи лише на соціальні фактори розвитку суспільства.

Наявність органічного зв'язку фізичної культури і спорту з економікою не означає, що діяльність цієї сфери повністю поглинається виробництвом, а лише підкреслює єдність і взаємозв'язок економічних і соціальних факторів суспільного відтворення. Таким чином, відшкодування витрат на оплату праці є важливим моментом у розвитку економіки й водночас складним соціально-біологічним процесом. Всебічний розвиток особистості визначає морально-етичні та культурні аспекти та водночас є якісною складовою відтворення робочої сили.

Як відомо, господарську діяльність, необхідну для занять спортом, можна поділити на два класи: діяльність з надання послуг «спортивного сектора» (професійний спорт, спорт у формі чемпіонату, оздоровчий спорт, адаптивний спорт, а також надання об'єктів або обладнання та нагляд за спортивною діяльністю) та діяльності, породженої спортивною практикою (навчання у сфері спорту, будівництво спортивних споруд, виробництво та розповсюдження спортивних товарів тощо) [2].

Що стосується економічної ефективності спортивної діяльності, то вона очевидна для підприємств матеріального виробництва та інших організацій, діяльність яких можна віднести до другого класу, оскільки вони завжди отримують комерційні прибутки від своєї діяльності. Але продукт, вироблений безпосередньо «спортивним сектором», не завжди має відчутну форму і матеріальне втілення. Фізична культура і спорт виробляють, наприклад, такі нематеріальні продукти, як здоров'я, довголіття, розваги, цікаве дозвілля [3].

Економічна ефективність спортивної діяльності в національному масштабі виражається у створенні спортивної інфраструктури, фінансуванні дитячо-юнацького спорту, стимулюванні розвитку спортивного бізнесу. Населення має альтернативний спосіб проведення дозвілля, який зменшує споживання алкоголю та тютюнопаління, а значить, позитивно впливає на здоров'я населення – це медико-соціальний ресурс, а потенціал суспільства сприяє до забезпечення національної безпеки [1].

Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві є найважливішим чинником збереження та зміцнення здоров'я населення, підвищення його культурних цінностей, підвищення якості активного відпочинку, альтернативи шкідливим звичкам і смакам. Поряд з цим, підготовка сучасних фахівців фізичної культури і спорту безперечно вплине на економічну сферу держави, якість ринку праці, зовнішню економіку та інші показники економічної системи.

Таким чином, господарська діяльність спортивної індустрії – це особливий вид господарської діяльності з виробництва матеріальних і нематеріальних благ для задоволення потреб громадян в оздоровленні та відпочинку, а також з надання послуг, спрямованих на формування особистості, найталановитіших громадян високої спортивної майстерності з метою досягнення найвищих спортивних результатів [4].

Література:

1. Імас Є., Мічуда Ю. Економічні проблеми розвитку сфери фізичної культури і спорту в перехідних суспільних системах. *Економіка і держава*. 2006. №2, С. 40-43.
2. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку : закономірності функціонування та розвитку Київ: Олімпійська л-ра, 2007.215 с.
3. Мічуда Ю.П. Професійний спорт як різновидність підприємницької діяльності. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2005. № 1. С. 30–35.
4. Мічуда Ю. Проблеми розвитку підприємництва у сфері спорту для всіх. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2007. № 1, С. 82–86.

İDMAN SAHƏSİNDƏ SAHİBKARLIQ VƏ RƏQABƏT QABİLİYYƏTLƏRİNİN FORMALAŞMASI

*Verdiyeva Ülvyyə Məhəmmədali qızı
Mingəçevir Dövlət Universitetinin*

Müasir iqtisadiyyat bədən tərbiyəsi sahəsində sahibkarlığın inkişafına kömək edir.

Təqdim olunan məqalədə məqsəd idman təşkilatlarının fəaliyyətinin biznes mühitinin obyektiv qanunlarına tabe olduğunu və idman təşkilatlarının rəqabət qabiliyyətini əsaslandırmaqdır.

İqtisadi potensialdan istifadə həm xarici, həm də yerli tədqiqatçıların problemlərinə dair mövcud fundamental konsepsiya və yanaşmalar təşkil edir. Tədqiqatın nəticəsi xarici və daxili mühitin inkişafı imkanlarından istifadə etməklə sahibkarlıq və idman təşkilatlarının rəqabət qabiliyyətinin əsas determinantlarının formalaşması olmuşdur [1].

Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafının strateji istiqaməti sahibkarlıq təşəbbüslərinin və innovativ komponentin inkişafı vasitəsilə bütün səviyyələrdə təsərrüfat subyektlərinin rəqabət qabiliyyətinin artırılması ilə əlaqələndirilir. İdman təşkilatlarının inkişafında oxşar qurulmuş tendensiyalar meydana çıxır, Çünki idman hazırda həm iqtisadi, həm də sosial fenomendir.

Ənənəvi mənada idman “bədən tərbiyəsinin tərkib hissəsi, bədən tərbiyəsinin vasitəsi və metodudur. Rəqabət fəaliyyətindən istifadə və ona hazırlıq əsasında insanın potensial imkanları müqayisə edilir və qiymətləndirilir” [3]. "İdman haqqında" qanuna əsasən, idman yarışlar və insanı onlara hazırlamaq üçün xüsusi təcrübələr şəklində inkişaf etmiş idman növlərinin məcmusu kimi sosial-mədəni fəaliyyət sahəsidir [4]. İdman sırf fiziki kateqoriyadan sosial-iqtisadi kateqoriyaya keçdi və iqtisadi müstəvidə inkişafı xarakterizə edən hadisə kimi qəbul edildi.

İdman kateqoriyasını şərh etmək üçün iki yanaşma var - dar və geniş. Dar mənada idman müasir idmandır, onun ən yüksək ifadəsi Olimpiya hərəkətidir.

Geniş mənada idman məşq və fəaliyyətdir [5].

Məşhur tədqiqatçı A.Quttmanın əsərlərində müasir idmanın inkişafı iqtisadi sistemlərin marksist konsepsiyası nöqteyi-nəzərindən nəzərdən keçirilir [2].